

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-715/16-T

Název právnické osoby vykonávající činnost školského zařízení	Dětský domov Úsměv a Školní jídelna, Ostrava-Slezská Ostrava, Bukovanského 25, příspěvková organizace
Sídlo	Bukovanského 1355/25, 710 00 Ostrava
E-mail právnické osoby	info@ddov-bazaly.cz
IČ	61989321
Identifikátor	600031691
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Bc. Eva Chodurová
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Bukovanského 1355/25, 710 00 Ostrava U Kapličky 117/4, 712 00 Ostrava
Termín inspekční činnosti	18. 4. 2016 – 20. 4. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro dětský domov a jeho souladu s právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Dětský domov Úsměv a Školní jídelna, Ostrava-Slezská Ostrava, Bukovanského 25, příspěvková organizace (dále „zařízení“, „subjekt“) vykonává činnost dětského domova (dále „DD“) a školní jídelny (dále „ŠJ“). Subjekt je koedukované zařízení pro děti ve věku zpravidla od 3 do 18 let, případně do ukončení přípravy na budoucí povolání. Jde o děti, kterým byla nařízena ústavní výchova, případně nařízeno předběžné opatření a které ze závažných důvodů nemohou být vychovávány ve vlastní rodině nebo být umístěny v jiné formě náhradní rodinné péče. Při umístění je přihlíženo ke vzdálenosti od původního bydliště. Prioritou výchovně vzdělávací koncepce DD je zejména zabezpečení hmotné a sociální péče pro svěřené děti, dále snaha o umístění dětí do původní rodiny (případně do náhradní rodinné péče), zajištění jejich vzdělávání, přípravy na budoucí povolání a přechod dětí do samostatného života v běžném sociálním prostředí. Kapacita DD byla stanovena na 24 lůžek (tj. 3 rodinné skupiny). Evidenční stav k termínu inspekční činnosti byl 20 dětí (z toho 1 v mateřské škole, 17 v základní škole, 2 ve střední škole) a 3 zletilé nezaopatřené osoby (střední a vysoká škola), které byly v péči DD na základě smlouvy o setrvání v zařízení do ukončení přípravy na budoucí povolání. Kapacita zařízení byla k termínu inspekční činnosti naplněna na 96 %, v tomto počtu jsou zahrnuti i zletilé nezaopatřené osoby. Evidováno bylo 5 dětí se zdravotním postižením. Potřebám DD slouží třípodlažní budova na ulici Bukovanského (dále „hlavní budova“) se zahradou a dvě bytové jednotky ve třetím poschodí v menším činžovním domě na ulici U Kapličky (odloučené pracoviště). Budovy jsou od sebe vzdáleny asi 10 minut chůze.

Hodnocení podmínek vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu

Základní filozofií procesu vzdělávání dětí je co největší přiblížení podmínkám běžné rodiny (zapojení dětí do domácích prací, komplexní příprava na samostatný život), která je realizována prostřednictvím ročních plánů výchovně vzdělávací činnosti a v souladu s deklarovanými cíli školního vzdělávacího programu dětského domova (dále „ŠVP DD“). Naplnění ročního plánu je pravidelně vyhodnocováno, ředitelka zařízení přijímá opatření k dalšímu zlepšování výsledků vzdělávání.

Ředitelka subjektu splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon své činnosti, ve funkci je od 1. prosince 2012. Ředitelka po nástupu do funkce byla nucena zaměřit se maximálně na oblast personálních vztahů (stížnosti adresované zřizovateli), které, dle sdělení ředitelky, skutečně nebyly dobré a byly spojené se změnou ředitelky. Přijala řadu opatření, a to i na základě výsledku šetření stížnosti ze strany zřizovatele. V průběhu inspekční činnosti nebyly nezaznamenány ve zmíněných vztazích negativní tendence. V personálním obsazení subjektu došlo ve sledovaném období k významné změně na pozici vedoucí vychovatelka a vedoucí ŠJ a k termínu inspekční činnosti lze označit personální podmínky za stabilizované. Systém delegovaných kompetencí odpovídal velikosti subjektu, organizační struktura byla vytvořena efektivně. O právech a povinnostech v oblasti státní správy rozhodovala ve stanoveném rozsahu, primárně přijímala a realizovala opatření k odstranění sociálních, zdravotních a bezpečnostních bariér k umístění dětí. Systém plánování ve vztahu k organizačnímu uspořádání zařízení odpovídal podmínkám a zaměření,

organizace a podmínky provozu celého subjektu byly stanoveny s ohledem na konkrétní specifika. Důraz byl kladen zejména na osobní odpovědnost jednotlivých pracovníků a na rozvoj osobnosti dítěte. Nastavený kontrolní systém je funkční, k předávání informací mezi vedením, pedagogickými a nepedagogickými pracovníky využívala ředitelka zařízení i elektronický informační systém. Poradním orgánem ředitelky zařízení byla pedagogická rada, která projednávala nejen organizační záležitosti, ale i pokroky dětí. Byla ustanovena i spoluspráva dětí, schůzky se konaly dle potřeby.

Při přijímání (umísťování) dětí postupovala ředitelka zařízení v souladu s právními předpisy. Všechny evidované děti byly do DD umístěny na základě rozhodnutí soudu. V případě starších dětí prostřednictvím územně příslušného diagnostického ústavu. Od školního roku 2014/2015, bylo do zařízení nově umístěno 8 dětí. V adaptační fázi byla dětem věnována zvýšená pozornost a individuální podpora.

Výchovně vzdělávací činnost a denní péče o děti byly nastaveny a rozvrženy v souladu s právním předpisem, denní režim respektoval obecné psychohygienické i didaktické zásady. Přímá pedagogická činnost vychovatelů končila v návaznosti na večerku dětí, která byla stanovena na dobu od 20. do 21. hodiny dle věku (vnitřním řádem DD byla dána možnost i později). V rozdělení přímé pedagogické činnosti vychovatelů nebyly zjištěny nedostatky. Noční služba byla zajištěna zaměstnanci zařízení - pracovníky v sociálních službách. Minimální nebo maximální počty dětí stanovené právní normou pro jednotlivé rodinné skupiny nebyly ve sledovaném období překročeny.

Ve školním roce 2015/2016 zajišťuje vzdělávání a denní péči o děti v DD celkem 10 pedagogických pracovníků (včetně ředitelky) a 14 nepedagogických pracovníků. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka v DD dané příslušnými právními předpisy. Svoji bezúhonnost doložilo platným výpisem z evidence Rejstříku trestů všech 22 pracovníků, kteří k termínu inspekční činnosti v zařízení pracovali. Pro oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) zpracovala ředitelka zařízení pro každý školní rok plán, který primárně podporoval odborný růst pedagogů zaměřený na zkvalitňování pedagogických postupů a inovativních metod vzdělávacích činností. K prohloubení profesionality pracovníků zařízení přispěly i kurzy zaměřené na osobnostní rozvoj cílových skupin, zlepšení vztahů a komunikaci se svěřenými dětmi, na pedopsychologickou a pedopsychiatrickou tematiku, krizovou intervenci. Využívání získaných poznatků sledovalo vedení zařízení zejména prostřednictvím hospitací.

Povinná dokumentace byla vedena v rozsahu a v souladu s požadavky školského zákona a zákona č. 109/2002 Sb. Práva a povinnosti dětí byly ve vnitřním řádu deklarovány v zákonném rozsahu. Po přijetí do DD byly všechny děti prokazatelně seznámeny s vnitřním řádem, se svými právy a povinnostmi, s organizací a režimem zařízení. Děti byly také seznámeny se zásadami bezpečného chování, s možnými riziky a odpovídajícími následnými opatřeními, se kterými se mohou setkat v zařízení, v jeho okolí a při činnostech mimo DD (např. jízda na kole a kolečkových bruslích).

Zpětnovazebními nástroji o naplňování výchovně vzdělávací činnosti jsou pro vedení subjektu roční plány a týdenní programy. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti vymezovaly konkrétní cíle i odpovědnost jednotlivých pedagogických pracovníků za svěřené oblasti. V týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti je pravidelně zařazována příprava na vyučování, prvky rodinné výchovy (úklidy, pomoc při vaření, nákupy), zájmová činnost dětí a činnosti související s výchovou ke zdraví a zdravému životnímu stylu. Krátkodobé plánování vychází z aktuálních podmínek a potřeb zařízení.

Materiální podmínky i vnitřní vybavení pro provoz tří rodinných skupin jsou vyhovující a odpovídají požadavkům příslušných právních předpisů. Umístění čtyř postelí ve dvou ložnicích není však nejvhodnější, podmínky pro děti jsou částečně stísněné. Dle sdělení ředitelky, počet lůžek není v rozporu se zjištěními Krajské hygienické stanice v Ostravě, a řešením dle ní není snížení kapacity DD či vnitřní úprava ložnic. Na odloučeném pracovišti se podařilo pro jednu zletilou nezaopatřenou osobu vytvořit podmínky pro samostatné bydlení – pokoj pro jednu osobu. Záměrem ředitelky je vybudovat v jednom z bytů na odloučeném pracovišti kuchyňku, a tím vytvořit možnost samostatného bydlení pro zletilé nezaopatřené osoby. Všechny prostory zařízení byly účelně a esteticky upraveny, prostředí působilo příjemně a motivačně. Ke sportovním a rekreačním aktivitám, pro aktivní pobyt dětí venku slouží venkovní areál - zahrada s pingpongovým stolem a herními prvky, krbem aj. V budově DD je pro realizaci zájmové činnosti a vhodného využití volného času k dispozici keramická dílna a relaxační místnost, která je mimo jiné místem společného setkávání dětí při různých příležitostech a akcích. Všechny prostory DD, kde se pohybují děti, byly z hlediska BOZ bez zjevných závad. Rizikem je havarijný stav dvou balkonů v prvním a druhém patře hlavní budovy. Dle sdělení ředitelky je tento stav dočasný a jsou činěny kroky k nápravě. Přístup na balkóny byl zamezen. Subjekt v rámci svých možností (prostorových, personálních) směřuje k vytvoření rodinného prostředí. ŠJ zajišťuje celodenní stravu ve dnech pondělí až pátek, o sobotách a nedělích vychovatelé společně s dětmi v rámci přípravy na samostatný život. Jídelníček je pestrý, děti mají dostatek ovoce a zeleniny. Pitný režim je zabezpečován v jídelně při každém jídle nebo v rodinných skupinách.

Subjekt hospodařil s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání a na rozvojové programy, s příspěvkem na provoz z rozpočtu zřizovatele, věcnými a finančními dary a s vlastními příjmy z hlavní činnosti. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu v roce 2015 využíval subjekt v souladu se ŠVP a s účelem, na který byly přiděleny. Účelové dotace poskytnuté v roce 2015 z rozvojových programů MŠMT byly použity v souladu s cíli programů na posílení platů zaměstnanců. Zařízení bylo velice aktivní v získávání četných věcných i finančních darů. Z věcných darů to byly kolo, brusle, kamera, počítače, lyžařská obuv, vstupenky do kina a kosmetika pro děti. Z finančních darů byl pořízen dětem nový nábytek, uhrazeny výdaje na tábory, rekreaci, plavání, florbal, vstupenky do kina, kroužky a rovnátka za zuby. Dalším zdrojem financování byly příjmy z hlavní činnosti. Finanční zdroje, které mělo školské zařízení ve sledovaném období k dispozici, byly dostatečné k zabezpečení ŠVP.

Součástí koncepce DD je cílená práce s osobami odpovědnými za výchovu dětí, která je realizována zejména formou telefonických, písemných a osobních kontaktů. Při přijetí dítěte do zařízení jsou jejich zákonní zástupci informováni o možnosti děti navštěvovat nebo si je brát nejen o prázdninách, ale i ke krátkodobému pobytu (víkendy, svátky), což bylo některými zákonnými zástupci využíváno. Děti jsou vedeny k udržování kontaktů se zákonnými zástupci a osobami blízkými.

V zájmu zefektivnění vzdělávání dětí spolupracovalo zařízení s partnery participujícími na jeho činnosti, zejména se zřizovatelem, školskými poradenskými zařízeními, odborníky z oblasti psychologie a psychiatrie, Policií ČR, městskou policií, orgánem sociálně-právní ochrany dětí (dále „OSPOD“), a v neposlední řadě se školami, ve kterých se děti vzdělávají.

Podmínky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu mají očekávanou úroveň.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu

Naplnování vzdělávacích cílů a výstupů stanovených v ŠVP DD bylo v průběhu inspekční činnosti sledováno a hodnoceno při realizovaných činnostech (odpoledních, podvečerních, večerních), ve kterých dominovaly zejména příprava na vyučování, režimové, odpočinkové a zájmové aktivity dětí. Vzdělávací a režimové činnosti probíhaly v návaznosti na týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti, které byly umístěny v prostorách rodinných skupin. Realizace výchovně vzdělávacího procesu s využitím podpůrných opatření zajišťuje rovnost přístupu ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu zdravotního stavu nebo sociálního původu.

Vychovatelé zpracovávají pro každé dítě program rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“), který je vhodně zaměřen do oblasti výchovy i školního vzdělávání. Důraz je kladen zejména na individuální přístup, vhodnou motivaci dítěte, jeho přípravu na vyučování, podporu volnočasových aktivit a rozvoj sociálních dovedností, dále na výběr studia, volby povolání a přípravu na vstup do samostatného života. Zařízení vytváří příznivé podmínky pro vzdělávání všech dětí včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým poskytuje odpovídající míru podpůrných opatření dle doporučení školských poradenských zařízení. Cíle vymezené v PROD, kterých by mělo dítě dosáhnout, vycházejí z jeho aktuální osobnostní charakteristiky a závěrů z adaptačního období a navazují na předcházející hodnocení vychovatelů. Záznamy o plnění deklarovaných cílů v oblasti vzdělávání dokladovaly provázanost mezi obsahem ŠVP DD a stanovenými individuálními cíli rozvoje osobnosti dětí.

Organizace, cíle, náročnost, skladba a rozložení jednotlivých činností byly stanoveny přiměřeně vzhledem k věku a individuálním možnostem dětí. Vychovatelé vedli děti k samostatnosti, oceňovali jejich zájem a snahu. Respektovali osobní psychomotorické tempo dětí, zohledňovali jejich odlišné potřeby a schopnosti, přihlíželi k jejich nadání i aktuálnímu naladění a stavu, vytvářeli dětem prostor k seberealizaci. Patrná byla snaha o vytváření vstřícné atmosféry v zařízení s důrazem na rodinnou pospolitost, jakož i průběžné výchovné vedení dětí a usměřování jejich chování. Zavedené a dětmi dodržované správné pracovní návyky, společně s aktivitami cílenými na kultivaci vztahů mezi dětmi navzájem a mezi dětmi a dospělými vytvářely vhodný předpoklad pro rozvoj pracovních, sociálních a komunikativních kompetencí. Zařazováním pohybových aktivit, upevňováním správných návyků a postupů při hygieně i stravování byly děti aktivně vedeny k výchově ke zdraví a zdravému životnímu stylu. Příprava na vyučování se řídila nastavenými pravidly. Děti pracovaly pod dohledem vychovatelů, kteří jim pomáhali, kontrolovali výsledky jejich práce. Starší děti (středoškoláci) pracovaly samostatně, kontrolována byla zejména jejich příprava na další vyučovací den. Primárně převažovaly dovednostně-praktické metody, při kooperativních činnostech děti prokazovaly schopnost spolupráce a vzájemné komunikace. Činnosti probíhaly v přátelském a bezpečném sociálním prostředí. V rámci tzv. volných činností byl vytvářen prostor pro kreativitu a fantazii dětí. Komunikace mezi pedagogickými pracovníky a dětmi byla ve většině případů přirozená, spontánní, založená na vzájemném respektu, nespolupracující chování dětí nebylo v průběhu inspekční činnosti zaznamenáno. Materiální podpora činností byla na požadované úrovni. Děti byly vhodně vedeny k aktivnímu řešení problémů a k odpovědnosti za výsledek své práce, k bezpečnému a šetrnému zacházení s vybavením zařízení a k praktickému dodržování pořádku, byly vedeny ke vzájemné spolupráci. Při odpoledních činnostech v rodinných skupinách bylo zaznamenáno, že děti, které se chystají na vycházku, se nezapojují do společných aktivit a čekají na odpolední svačinu. Na základě mj. i této skutečnosti je žádoucí uplatňovat právo opustit samostatně se souhlasem pedagogického pracovníka za účelem vycházky i mimo vyznačenou dobu,

tj. zpravidla po svačině po 16.00 hodině. Z inspekčních hospitací vyplynulo, že vzdělávání se uskutečňovalo v podnětném a bezpečném prostředí, pohodové atmosféře a v souladu s deklarovanými cíli, s důrazem na úspěšné dokončení základního vzdělání, přechod do středního vzdělávání a samostatnost po odchodu ze zařízení.

Vzdělávání dětí vhodně doplňovaly např. jednodenní výlety, ozdravné prázdninové pobyty, společenské, kulturní a sportovní akce a další všestranně zaměřené akce s cílem podpory občanských kompetencí. Oblíbenou a dětmi vyhledávanou oblastí byly sportovní činnosti, zejména v rámci spolupráce DD v kraji. Rozvoj individuálních zájmů dětí umožňovala také podpora aktivní účasti a zapojení do zájmových kroužků organizovaných DD (keramika, taneční a hudební kroužek) či školami, které děti navštěvují nebo jinými organizacemi. Výrazné je zapojení dětí do zájmových aktivit mimo DD.

Průběh vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu má očekávanou úroveň.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu

Realizovaný systém vzdělávání cíleně motivuje děti k zodpovědnému přístupu k povinnostem. Většina dětí prokazovala dobrou úroveň osvojených vědomostí potřebných k výkonu jednoduchých činností i dovedností nutných pro každodenní život. Vytvářel se tak dobrý základ zejména k jejich osobnímu, ale i profesnímu a občanskému uplatnění v dalším životě. Účinnost výchovného působení pedagogických pracovníků DD na děti byla průběžně projednávána na jednáních pedagogické rady. Aplikovaný evaluační systém byl ve sledovaném období primárně založen na individuálním přístupu ke každému dítěti, s cílem poukázat na rezervy v jejich chování a motivovat je ke zlepšení, uplatňováno bylo zejména neformální verbální hodnocení dětí v průběhu každého dne. Problémy jednotlivců byly řešeny zejména v rámci osobních rozhovorů s dětmi a individuálním přístupem pedagogických pracovníků k jednotlivým dětem. Pozitivně byl hodnocen zejména důraz na jednotlivé složky výchovy, na samostatnost dětí, vzájemnou pomoc a prohlubování sourozeneckých vztahů, vedení mladších dětí staršími apod. Hodnocení naplňování PROD bylo pravidelně dvakrát ročně prováděno vychovateli formou písemného hodnocení. Takto nastavený hodnotící systém vzdělávání umožňoval vychovatelům sledovat aktuální dosaženou úroveň individuálních výsledků v osobnostním rozvoji dětí, jejich pokroky v sebeobslužných činnostech, v udržování pořádku v osobních věcech a v prostorách rodinné skupiny.

Snahu pedagogů o vytváření rodinné a vstřícné atmosféry v zařízení, potvrdila většina oslovených dětí v rozhovorech se školními inspektory. Všechny uvedly, že byly seznámeny se svými právy a povinnostmi, v DD se nesetkaly s ponižováním, případně fyzickým trestáním ze strany dětí nebo vychovatelů, mají možnost se vyjadřovat ke svému hodnocení nebo k záležitostem, které se jich týkají, a nejsou omezovány v přijímání návštěv nebo vycházek. Děti, až na jeden případ, uvedly, že jsou v zařízení spokojené a svůj pobyt v DD včetně činností organizovaných zařízením hodnotily pozitivně. Porušování práv dětí nebylo v průběhu inspekční činnosti zjištěno. Nepřátelské projevy dětí vůči zařízení, personálu i sobě navzájem nebyly v průběhu inspekční činnosti zaznamenány, počet úteků byl ve sledovaném období zanedbatelný (3 případy).

Prevenici rizikového chování dětí realizuje DD prostřednictvím minimálního preventivního programu (dále „MPP“). MPP je zaměřen zejména na dodržování režimových činností, na rozvoj pozitivního sociálního chování, zvládnání zátěžových situací a přenos informací o nebezpečnosti rizikového chování přiměřeně jejich věku. Zařízení vytváří podmínky pro spolupráci dětí odlišného věku při různých tematických aktivitách, podporuje individuální

zájem a talent dětí zejména formou zájmové činnosti. Z hlediska rizikového a nevhodného chování dětí bylo ve sledovaném období výrazněji zaznamenáno kouření, a to zejména mimo DD. Jakákoliv snaha výchovného působení v této oblasti se jeví jako velmi obtížná. S dětmi, u nichž byl zaznamenán výskyt rizikových faktorů, byly uplatňovány výchovné rozhovory s cílem minimalizovat výskyt nevhodného chování. Při řešení negativních jevů vychovatelé úzce spolupracovali se školami, školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky (psycholog, psychiatr). Za prokázané porušení povinností vymezených vnitřním řádem byla dětem v odůvodněných případech ukládána opatření ve výchově, a to formou snížení kapesného nebo omezením pobytu mimo zařízení. Kladná opatření ve výchově však ve sledovaném období výrazně převažovala nad zápornými. Kladná opatření byla udělována nejčastěji formou poskytnutí finanční odměny nad rámec kapesného zejména za dosažené školní výsledky, reprezentaci DD na veřejnosti a pracovní činnosti v prostorách zařízení. Motivační roli plní i finanční příspěvek spolku zřízeného u DD, který jej poukazuje mj. na odměny při různých soutěžích.

Průběžné výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvují, jsou vychovateli sledovány při každé přípravě na vyučování. Ve sledovaném období byly dosažené školní výsledky i přes snahu vychovatelů spíše průměrné. V rámci prevence školní neúspěšnosti vychovatelé průběžně spolupracovali se školami, které děti navštěvují, pravidelně se účastnili třídních schůzek, v odůvodněných případech využívali osobní i telefonický kontakt se školami. Dětem s určitými výukovými problémy byla ze strany vychovatelů věnována zvýšená pozornost při přípravě na vyučování. Za účelem potvrzení nebo vyloučení negativního vlivu případného zdravotního postižení dítěte na jeho školní výsledky spolupracuje zařízení se školskými poradenskými zařízeními. Čtyřem dětem s vadami řeči byla zajištěna odborná logopedická péče, řečová cvičení s dětmi prováděli také vychovatelé.

Ve školním roce 2014/2015 k termínu inspekční činnosti ukončilo pobyt v zařízení 8 dětí, z toho 1 dítě bylo umístěno do pěstounské péče, 3 děti byly přemístěny do jiného školského zařízení a 4 zletilé nezaopatřené osoby ukončily smlouvu o poskytnutí plného přímého zaopatření. V souvislosti s odchodem zletilých nezaopatřených osob jim zařízení, pokud mají zájem, pomáhá při zabezpečení jejich ubytování nebo zaměstnání, všem poskytuje finanční a materiální pomoc. Další vývoj dětí i zletilých osob je po jejich odchodu ze zařízení v různém rozsahu sledován (formou telefonického kontaktu nebo jejich osobní návštěvou DD). Informace o dětech, které odešly ze zařízení, jsou získávány také od pracovníků OSPOD, případně z míst, kde bylo dětem zabezpečeno přechodné ubytování nebo zaměstnání. Na odchod ze zařízení jsou děti postupně připravovány. Zejména před dosažením zletilosti, a tím jejich možným odchodem ze zařízení, je dětem zdůrazňován význam úspěšného dokončení jejich studia.

Dětem je umožňován maximální kontakt s rodinou, časté jsou dlouhodobé i krátkodobé pobyty dětí u osob zodpovědných za výchovu. Spolupráce s těmito osobami je příkladná. Na druhé straně výrazný pokles počtu dětí v rodinných skupinách vedl k jejich spojování, což vyžadovalo např. přemístit děti z odloučeného pracoviště do hlavní budovy. Tento postup nebyl vždy přínosný pro děti, které zůstávaly v DD.

Děti se aktivně účastnily řady projektů, které byly finančně podpořeny. Jednalo se o aktivity zaměřené na finanční gramotnost, sociální a pracovní integraci, na zvýšení jejich připravenosti pro život, k získání a udržení si zaměstnání a zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce. Přínosem bylo např. zapojení DD do projektu „Vím, co chci - Vím, jak na to“, který byl zaměřen na zlepšení rovných příležitostí dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Velmi dobré vztahy má zařízení s Ostravskou univerzitou v Ostravě, sociálně

právními i pedagogickými školami a Slezskou univerzitou v Opavě. Jejich studenti vykonávali celoročně praxi v rámci ústavní výchovy. Pro děti je kontakt s mladou generací přínosem.

Výsledky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu mají očekávanou úroveň.

Další zjištění

V průběhu inspekční činnosti ředitelka zařízení přijala stížnost dítěte na nejmenovaného zaměstnance dětského domova. Ředitelka, dle vnitřních směrnic a postupů daných zřizovatelem, zahájila úkony směřující k vyšetření předmětné stížnosti.

Závěry

Zásadní klady

- *výrazná účast dětí na zájmových aktivitách organizovaných jinými subjekty,*
- *získávání věcných i finančních darů na činnost dětského domova,*
- *velmi dobrá spolupráce s osobami odpovědnými za výchovu dětí.*

Slabé stránky

- *organizace vycházek hlavně odpoledne po svačině (po 16.00 hodině),*
- *spojování rodinných skupin v době svátků a o sobotách a nedělích,*
- *stísněné prostorové možnosti v hlavní budově a s tím spojená nutnost existence čtyřlůžkových pokojů.*

Návrhy na zlepšení (udržení) stavu

- *ve větší míře umožňovat dětem vycházky již po ukončení výuky ve škole, případně ihned po splnění povinnosti spojených s přípravou na vyučování,*
- *minimalizovat spojování rodinných skupin,*
- *realizovat záměr vedení na zřízení samostatného bydlení na odloučeném pracovišti pro zletilé nezaopatřené osoby a ve spolupráci s orgány města a zřizovatelem usilovat o zřízení startovacího bytu.*

Hodnocení vývoje (od jmenování ředitelky do funkce v roce 2012)

- *došlo ke zkvalitnění materiálních podmínek zařízení (nové lampičky pro děti, nový zahradní domek a průlezky, rozšíření kuchyňských koutků v obývacích pokojích aj.) a pokračují přípravy k odstranění havarijního stavu balkonů v prvním a druhém patře hlavní budovy,*
- *změny na vedoucích pozicích - do funkce jmenována nová vedoucí školní jídelny a vedoucí vychovatelka,*
- *stabilizace personálních vztahů a nastavení jasných pravidel fungování školského zařízení.*

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina školské právnické osoby s názvem Dětský domov a Školní jídelna, Ostrava-Slezská Ostrava, Bukovanského 25, příspěvková organizace (úplné znění ke dni 26. 6. 2015), čj. ZL/051/2011, ze dne 29. 6. 2001, s dodatky č. 1 – 11 a přílohami č. 1 a 2
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení (elektronický), ze dne 18. 4. 2016
3. Jmenovací dekret do funkce ředitelky organizace Dětský domov a Školní jídelna, Ostrava-Slezská Ostrava, Bukovanského 25, příspěvková organizace, čj. MSK 14715/2012/ŠMS, ze dne 30. 10. 2012
4. Školní vzdělávací program pro dětský domov, s platností od 1. 9. 2014 včetně aktualizace s platností od 1. 9. 2016
5. Vnitřní řád DD s platností od 1. 9. 2015 a aktualizací od 1. 4. 2016, včetně seznámení zaměstnanců a dětí (prezenční listiny)
6. Vnitřní řád ŠJ (školní jídelny), s platností od 12. 4. 2016, včetně seznámení zaměstnanců a dětí (prezenční listiny)
7. Výkazy Z 14-01 o zařízení pro výkon ústavní-ochranné výchovy podle stavu k 31. 10. 2014 a 2015
8. Výkazy Z 17-01 o činnosti školního stravování podle stavu k 31. 10. 2014 a 2015
9. Koncepce školského zařízení, sestavena pro roky 2012 – 2017, ze dne 2. 9. 2011
10. Výroční zpráva o činnosti, školní roky 2014/2015
11. Zápisy z jednání pedagogické rady (porady vychovatelů a pracovníků v sociálních službách), školní roky 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
12. Kniha denní evidence zařízení (elektronická verze), školní rok 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
13. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti, školní rok 2015/2016
14. Týdenní programy výchovně vzdělávací činností, školní rok 2015/2016
15. Personální dokumentace zaměstnanců DD – aktuální stav k termínu inspekční činnosti (doklady o vzdělání, psychologická vyšetření, výpisy z evidence Rejstříku trestů)
16. Plán školení pedagogických pracovníků na I. a II. pololetí školního roku 2015/2016 (plán DVPP)
17. Rozpis služeb pedagogů a pracovníků v sociálních službách platný k termínu inspekční činnosti 2015
18. Stanovení rozsahu přímé pedagogické činnosti pedagogických pracovníků, platné pro školní rok 2015/2016
19. Seznam udělených a uložených opatření ve výchově za období od 1. 9. 2014 k termínu inspekční činnosti
20. Matrika vedená k termínu inspekční činnosti (elektronická verze)
21. Evidenční seznam dětí a jejich rozdělení do rodinných skupin platné k termínu inspekční činnosti (včetně zařazení dětí do škol, školní rok 2015/2016)
22. Osobní dokumentace dětí evidenčně zapsaných v zařízení k termínu inspekční činnosti

23. Programy rozvoje osobnosti dětí za školní roky 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
24. Smlouva o poskytnutí plného přímého zaopatření po skončení výkonu ústavní výchovy do ukončení přípravy na budoucí povolání (8krát)
25. Preventivní program na školní rok 2015/2016 (minimální preventivní program) ze dne 25. 8. 2015
26. Minimální preventivní program na školní rok 2014/2015, včetně evaluačního dotazníku
27. Záznamy z řízených rozhovorů s dětmi a dotazníky (13krát)
28. Organizační řád, ze dne 3. 8. 2015 a s aktualizací od 1. 4. 2016
29. Kniha úředních návštěv vedená od 1. 1. 2010 k termínu inspekční činnosti
30. Kniha ostatních návštěv vedená od 11. 1. 2014 k termínu inspekční činnosti
31. Jednací protokol vedený elektronicky k termínu inspekční činnosti
32. Plán kontrolní a hospitační činnosti platný k termínu inspekční činnosti
33. Provozní řády (školní jídelna, kuchyně, vychovatelny, zahrady, relaxační místnosti, keramické dílny, návštěvní místnosti) platné k termínu inspekční činnosti
34. Dokumentace školy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí k termínu inspekční činnosti platná k termínu inspekční činnosti
35. Dokumentace ke stížnosti dítěte ze dne 20. 4. 2016 (evidence stížnosti, podnět k šetření a šetření k podnětu)
36. Opatření k odstranění nedostatků zjištěných ČŠI ze dne 1. 7. 2013, čj. DDSJBUK/422/2013 (záznamy o úrazech, školní jídelna)
37. Kniha evidence úrazů dětí, žáků a studentů zavedená od školního roku 2011/2012
38. Záznamy o úrazu (dítěte, žáka) za školní roky 2014/2015 a 2015/2016
39. Rozbory úrazovosti za 1. a za 2. pololetí 2015
40. Protokol o kontrole vydaný Krajskou hygienickou stanicí MSK se sídlem v Ostravě ze dne 27. 5. 2015 (hygienické požadavky na prostory a provoz zařízení – pracoviště Ostrava – Slezská Ostrava, Bukovanského 25)
41. Údaje o finančním vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu v roce 2015 ze dne 1. 1. 2016
42. Výkaz zisku a ztráty příspěvkové organizace sestavený k 31. 12. 2015 ze dne 26. 1. 2016
43. Hlavní účetní kniha, období 12/2015 ze dne 26. 1. 2016
44. Jídelní lístky, výdejky potravin a finanční normy na den podle kategorií strážníků a druhů jídel za listopad 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor

Mgr. Kazimierz Worek v. r.

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka

Mgr. Iveta Galušková v. r.

Bc. Libuše Švecová, kontrolní pracovnice

Bc. Libuše Švecová v. r.

Bc. Michal Ďord', odborník na dětské domovy

Bc. Michal Ďord' v. r.

V Ostravě 10. 5. 2016

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Bc. Eva Chodurová, ředitelka školského zařízení

Bc. Eva Chodurová v. r.

V Ostravě 12. 5. 2016